

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XLI. Romanus etiam Pontifex, cum Ecclesia Romana, absque
Generali Concilio, & antequam ipsi Ecclesiæ universalis consensus
accedat, visibilis, infallibilisque Judex controversiarum fidei & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

CAPUT XXXIX.

Ecclesia quoque Caput visibile esse debet.

493 **S**I enim vera Christi Ecclesia visibile esse debet, Caput habere debet sibi proportionatum; adeoque visibile, visibilemque controversiarum Judicem. Quia omnis Reipublicæ visibile Caput visibile est. In omni etiam Republica bene ordinata, præter leges scriptas, vel consuetudine receptas, necessarius est Judex visibile, qui leges illas autoritative interpretetur, sententiamque sensibilibus profert, siquando circa eas controversia suboriatur. Unde quia sententia Spiritus sancti, utpote invisibilis, non est omnibus nota & manifesta, nec sufficienter innotescit per Scripturam, traditionemque; ubi de sensu ipsius controversia est, nobis Martyrescere debet per aliquod visibile organum, Judicemque visibilem, cujus sententia, sententia sit Spiritus sancti, quam audiens, vel spernens, Deum audire, vel spernere censetur. Luc. 10. Quod Apostolos taliter intellexisse constat ex Actor. 15. *Visum est Spiritui sancto, & nobis.*

494 Nec certè est, cur Christus minùs providerit Ecclesiæ suæ, quàm olim provifum erat Synagogæ. In qua visibilem fuisse controversiarum Judicem, constat ex Deuter. 17. *Si difficile & ambiguum apud te iudicium esse perspexeris inter sanguinem & sanguinem, causam & causam, lepram & lepram, & iudicium intra portas tuas videris verba variari: surge, & ascende ad locum, quem elegerit Dominus Deus tuus. Veniesque ad Sacerdotes Leviitici generis, & ad Judicem, qui fuerit illo tempore: quæresque ab eis, qui indicabunt tibi iudicii veritatem. Et facies quodcumque dixerint, qui præsumt loco, quem elegerit Dominus, & docuerint te juxta legem ejus, sequerisque sententiam eorum; nec declinabis ad dexteram, neque ad sinistram. Qui autem superbieris, nolens obedire Sacerdotis imperio, qui eo tempore ministras Domino Deo tuo, & decreto Judicis, morietur homo ille, & auferes malum de Israël.*

CAPUT XL.

Concilium Generale, simul cum Romano Pontifice spectatum, vel ab ipso confirmatum, est visibile, infallibilisque Judex controversiarum fidei & morum.

495 **Q**uemadmodum enim Comititia generalia regni repræsentant regnum, & quidquid statuunt, statui censetur à toto regno; sic Comititia, seu Concilia generalia Ecclesiæ repræsentant Ecclesiam, & quidquid statuunt, vel definiunt, statui, ac defini censetur à tota Ecclesia. Atqui Ecclesia columna est & firmamentum veritatis, i. Timoth.

3. *Et porta inferi non prævalebunt adversus eam, Marci 16. Ipsi namque Salvator promisit Spiritum veritatis, ut cum ipsa maneat in æternum, Joan. 14. Et Veritas ipsa Matth. 28. Ecce (inquit) ego vobiscum sum usque ad consummationem sæculi.* Proinde quod Ecclesia judicat, Veritas, & Spiritus veritatis per Ecclesiam judicat, secundum illud Actor. 15. *Visum est Spiritui sancto, & nobis.*

Ex his manifestum est, Generale Concilium, cum Capite suo, Romano Pontifice, in definitionibus fidei & morum, errare non posse. Aliàs in iis Ecclesia tota errare posset; nec proinde columna esset, firmamentumque veritatis; ipsaque errante, Spiritus veritatis, & Veritas cum ipsa non permaneret, & adversus eam portæ inferi prævalerent. Quod est contra Evangelium proximè laudatum.

Cujus Evangelii testimoniis permoti plurimi sancti Martyres, pro fide in Concilio Generali definita mortem subierunt, ut Victor Africanus testatur in lib. de persecut. Wandali. Et S. Ambrosius epist. 13. dicere non dubitavit: *Sequitur tractatum Concilii Nicæni, à quo me nec mors, nec gladius poterunt separare.* Et Leo Papa epist. 53. *Nicænos Canones per Spiritum sanctum asserit ordinatos.* Et epist. 54. *Spiritu sancto instruisse conditos.* Et epist. 78. ad Leonem Augustum, docet, inter Catholicos dubitari non posse, eos qui resistunt Nicæno, vel Calcedonenf Concilio, esse hæreticos.

Atiunt quidem hæretici, non alio opus iudice, nisi verbo Dei. Sed contra, cum de verbo Dei, sensu ipfius controvertitur, sine Ecclesiæ, vel Capituli ipsius iudicio nobis constare non potest, quodnam verè sit verbum Dei, vel quis verus sensus ipfius, ut constat ex variis canonicis libris, v. g. epistolâ ad Hebr. secundâ Petri, Jacobi, Judæ, & Apocalypfi, de quibus tandiù dubitatum fuit, donec à Generali Concilio res ista decisa fuit. Et idè Tertullianus de præscript. c. 19. *Non ad Scripturas provocandum est, nec in his constituendum certamen, in quibus aut nulla, aut incerta victoria est, aut parum iuta.*

CAPUT XLI.

Romanus etiam Pontifex, cum Ecclesia Romana, absque Generali Concilio, & antequam ipsi Ecclesia universalis consensus accedat, visibile, infallibilisque, & irreformabilis est Judex controversiarum fidei & morum.

§. I.

Totius penè Catholici Orbis hac de re consensus.

Superiori capite his nobis cum hæreticis fuit, impræsentiarum etiam cum Catholicis quibusdam, sed paucis, comparatione

facta cum iis qui assertioni nostrae suffragantur. Ei namque suffragatur Catholicis Orbis penè universis. Suffragantur (inquam) Catholici Doctores Itali, Hispani, Germani, Poloni, Hungari, Angli penè omnes. Suffragatur & Gallorum pars longe potior, omnes utique Sancti Gallicanae Ecclesiae, plurimae etiam Nationales Galliae Synodi, Aurelianensis secunda, Turonensis secunda & quarta, Trecentis, Lemovicensis, Remensis, Carnotensis (apud Mauclerum lib. 8. p. 4. c. 2.) Triburiensis anni 895. in praefat. Melodunensis anni 1579. Senonensis, & Aquisensis anni 1711. Testeque Duvallo de suprem. Rom. Pontif. potest. p. 2. q. 2. *liquidò constat, veteres Ecclesia Gallicana Praeres, hanc in Summis Pontificibus, & Petri successoribus infallibilitatem semper agnovisse, Christianique Domini orationem in Petro non stitisse, sed ad ejus successores certissime transiisse, easque qui versutatem hanc impugnaverunt conati sunt, à ducentis aut circiter annis (jam ab annis plusquam ducentis septuaginta) quibus in Ecclesiam horrenda schismata irruerunt, cepisse.*

500 Quòd autem Romani Pontificis infallibilitati in definiendis quaestionibus fidei ac morum, suffragantur Sancti omnes Gallicanae Ecclesiae, constat ex sequentibus, qui sunt Irenaeus l. 3. adversus haereses, Exuperius epist. ad Innocentium I. Prosper Aquitanus, & Hilarius Arelatenfis, ad eundem. Avitus, Archiepiscopus Viennensis, suo & omnium Galliae Episcoporum nomine, anno 517. scribens S. Pontifici Hormisdæ. Ravennius, alique Episcopi Gallicani in epist. synodica ad S. Leon. Magn. Ceretius, Salonius, & Veranus, Episcopi Gallicani, epist. ad eundem. Verrantius, Arelatenfis Archiepiscopus, epist. ad eundem. Fulbertus epist. 2. ad Joannem XIX. Ivo Carnotensis epist. 8. ad Richerium Archiepiscop. Senonensem, necnon epist. 183. Goffridus Vindocinensis epist. 30. Jacobus Cardinalis de Vitriaco in Histor. Orient. c. 75. Alcuinus Caroli Magni praceptor l. 1. de divin. offic. c. 19. S. Bernardus epist. 190. ad Innocent. II. Petrus Cluniacensis l. 6. epist. ad Eugenium. Arnulfus Lexoviensis epist. ad eundem. Albertus Magnus ad cap. 16. Matth. S. Thomas 2. 2. q. 1. a. 10. q. 10. de potentia a. 4. ad 13. & l. 1. contra errores Graecorum c. 32. S. Bonaventura Breviloq. p. 6. c. 3. & in cap. 22. Luc. B. Augustinus Triumphus de potest. Eccles. q. 10.

701 Denique eidem infallibilitati è Gallis suffragantur Hincmarus, Archiepiscopus Remensis, in praefat. opusc. de divort. Lotharii Regis & Gerbergæ. Stephanus Episcopus Parisiensis, Ecclesiae Parisiensis sensum anno 1324. declarans in Litteris pro D. Thomæ Aquinatis doctrina editis, quæ extom. II.

tant in Histor. Univerf. Paris. to. 4. ad dictum annum 1324. Egidius, Archiepiscopus Bituricensis in expositione cap. *cum Martha* de celebr. Miss. Hervæus Natalis, apud S. Antoninum in Sum. 3. p. tit. 22. c. 2. §. 3. Joannes à Celaja in 3. dist. 25. q. 4. Bernardus de Rossergio, Archiepiscopus Tholosanus, & Guilielmus de Montjoye, Episcopus Bitterensis, apud Spondanum, ad annum 1438. Helias Burdelius, Archiepiscopus Turonensis, post obitum miraculis clarus, in tract. contra Pragmaticam. Petrus Lizetus, Christianissimi Regis Advocatus Generalis, deinde primus Praeses Parlamenti Paris. tract. de supremi Ecclesiae verticis, suorumque Decretorum Autoritate. Boetius Epo in Opusc. de Hierarch. Eccles. Et de provocat. ad Concilium. Joannes Puteanus in 2. 2. q. 1. a. 6. dub. 2. Leonardus Coquæus in Antimornæo to. 1. pag. 83. Cardinalis Peronius, & Cardinalis Richelius infra referendi. Petrus de Marca, Archiepiscopus Paris. in manuscripto paulò ante mortem suam confecto, quod refert Stephanus Baluzius in commend. vitæ ipsius lib. de Concordia praefixo. Gabriel Abbaspineus, Episcopus Aurelianensis, in hæc verba Tertulliani, *Episcopus Episcoporum*. Franciscus, Archiepiscopus Rotomagensis, in Apolog. Evang. pro Catholicis ad Jacobum Angliæ Regem l. 2. c. 2. Nicolaus Coeffeteus, Episcopus Massiliensis, in lib. adversus ... Rempub. Marci Antonii de Dominis p. 5. discuss. lib. 1. c. 12. Henricus Spondanus, Episcopus Maulcosolensis, variis locis historiae suæ. Franciscus de Racionis, Episcopus Vaurensis, l. de primat. & suprem. potest. S. Petri sect. 1. c. 5. §. 6. Ludovicus Abelli, Episcopus Ruthenensis Medull. Theol. 1. p. edit. 7. c. 4. sect. ... §. 4. Andræas Duvallius, & Michaël Mauclerius, ubi supra. Ludovicus Baillius in Apparatu ad Concilia q. 43. & seqq. Franciscus Macedo, Regum Christianissimorum Concionator, & Consiliarius q. 5. a. 1. Noster Mathias à Corona, Doctor Sorbonicus, lib. de potest. Sedis Apostol. tr. 2. c. 16.

Ipsamet Facultas Theologica Parisiensis, 500 uti videre est in Historia Universitatis ad annum 1387. per Cancellarium suum Petrum de Alliaco, postea Cardinalem, & Episcopum Cameracensem, Clementi VII. quem sequebatur, tamquam legitimum Papam, eodem anno 1387. hanc fecit declarationem: *Pro vestris humillimis filiis Universitatis praedictæ, & pro nobis eorum Nuntiis, qui suis in hac parte obsequimur mandatis, & documentis innitimus, corde & ore unanimiter protestamur, quòd quidquid hactenus in hac causa actum est, & quidquid nunc vel alijs acturi, aut dicturi sumus, correctionis & iudicio Sedis Apostolicae, & sedentis in ea S. Pontificis, humiliter submittimus, dicentes cum B.*

Hieronymo: hac est fides, Pater beatissime, quam in Ecclesia Catholica didicimus, in qua si minus perire, aut minus cavere, aliquid positum est, emendari cupimus à Te, qui Petri fidem & Sedem tenes. Non ignoramus enim, sed firmiter tenemus, & nullatenus dubitamus, quod S. Sedes Apostolica est illa Cathedra Petri, super quam fundata est Ecclesia, eodem Hieronymo teste, & sicut dixit Cyprianus (dist. 93. can. qui Cathedram) de qua Sede in persona Petri Apostoli, in ea sedentis, dictum est: „ Petre, rogavi pro te, ut non deficiat fides tua. „ Et in generali Sorbonæ Conventu Malefoni errores proferens anno 1612. in prima censura edixit: *Ad S. Sedem Apostolicam pertinet, autoritate judiciali supremâ, circa ea que sunt fidei, judicialiter definire, ex eo quod fides ipsius nunquam ex vi promissionis Christi, Petro facta, possit deficere.* Sic refert Duvallius l. de Eccles. potest. anno 1612. pag. 74. Et 75. viderique potest in lib. cui titulus: *Decreta, seu Conclusiones Facult. Theol. Paris.* Cumque anno 1644. quidam Theophylus Bracher aliquot propositionibus negavisset, in fidei controversiis recurrendum ad Apostolicam Sedem, extra generalem Synodum, de iis Sorbona censuit sic: *Ha propositiones, in quantum infallibilitatem Ecclesie universali in nullo alio statu, quam in solo Oecumenico Concilio congregatae, tribuunt, temerariae sunt, & ipsi Ecclesie injuriosae, & haereticæ.* Et anno 1650. unanimi consensu decretum istud eadem Faculas solemniter edidit: *Omnes & singuli Magistri nostri palam apertoque ore professi sunt, nihil se in SS. Pontificum auctoritatem decernere, aut moliri, aut etiam cogitare velle. Immo verò omnes & singuli, ut obedientie filii, ipsum Romanum Pontificem, ut summum Jesu Christi Vicariam, & universalem Ecclesie Pastorem, cui plenitudo potestatis à Christo data sit, cui omnes virisque sexus obedire, cujus decreta venerari, & pro se quisque tueri, & observare teneatur, ut semper agnoscerent, & confessi sunt, ita nunc quoque fideliter & libenter agnoscunt, & consensunt.* Et anno 1663. die 9. Februarii censuit Facultas, necessarium non esse absolute Concilium universale ad extirpanda qualibet schismata, & qualibet haereses, v. g. Pelagianam, & Jansenianam, quas constat sufficienter extinctas per SS. Pontifices, absque Concilio Generali.

503 Tanta etiam fuit olim Cleri Gallicani in Apostolicam B. Petri Sedem devotio, ut praecipua ipsius gloria fuerit Romanae Ecclesiae Matris suae jura, dignitatemque, devotissimo pietatis affectu, praeter ceteris Ecclesiis tueri, teste Guilielmo, Electo Ecclesiae Carnotensis, qui Alexandro III. scripsit, quod non esset Ecclesia, qua Romana Ecclesia fuerit utilior in omnibus angustiis suis, quam Gallicana. Quae (praeter antiqua suae in Apostolicam Sedem devotionis argumenta) suum pro tuendis praerogativis ipsius zelum opere comprobavit, dum anno 1612.

in Concilio Senonensi & Aquis Richerii librum Pontificiae infallibilitati, supremaeque in Ecclesiam universam potestati adversantem damnavit, propositionesque utrique contradicentes, falsas, erroneas, schismaticas, & ut sonant haereticas declaravit; Concilium quidem Senonense sub praesidentia Cardinalis Peronii; Aquisense verò sub praesidentia Archiepiscopi sui. Unde factum est, ut Richerius tam Regis, quam Sorbonicae Facultatis decreto, Syndicatu spoliatus fuerit, donec tandem, hortatu Cardinalis Richelii Sorbonae Provisoris, errorem suum recognoscens, die 7. Decembris 1629. declarationem hanc in manus ejusdem Cardinalis consignavit: *Hic protestor, & declaro, me semper voluisse, atque etiamnum velle, & me ipsum, & libellum praefatum, & quascumque ejus propositiones, earumque interpretationem, omnemque meam doctrinam, Ecclesie Catholicae Romanae, & S. Sedis Apostolicae judicio submittere, quam Matrem & Magistram Ecclesiarum, & infallibilem verumque Judicem agnosco.* Videri potest Spondanus ad annum 1629. ubi subdit, quod ab eo tempore decretum factum est in Sorbona, ut deinceps renovaretur mos antiquus, & laudabilis, à quibusdam omitti ceptus, ut quicumque Baccalaureus, in Theologia actibus respondens, juraret in decreta SS. Pontificum.

Aliud ejusdem zeli pro tuendis iuribus Apostolicae Sedis exemplum Clerus Gallicanus anno 1614. in Comitibus Generalibus trium Ordinum Regni Franciae solemniter praestitit: cum enim tertius Ordo ad Clerum mississet propositiones, in quarum unam tertius ipse Ordo unanimi voto consenserat, & pro fundamentali lege Regni habendam censuerat, hanc videlicet: *nullis Sedis Apostolicae interdictis subjacere imperia Regum, subditosque nunquam sacramento fidei exsolvi posse.* Isti propositioni viriliter obstitit Clerus Gallicanus, ut videre licet to. 5. Actor. Cleri Gallic. & apud Gramondum, Regium Senatorem, Tholosani Parlamenti Praesidem, l. 1. Histor. Gall. ab Henrici IV. Regis obitu. Ubi extat oratio elegantissima numquam satis laudati Cardinalis Peronii, in qua tam pro Ecclesiastico, quam pro Nobilium Ordine differens, vindicat indirectam S. Pontificis in temporalia Regum, à fide Catholica deficientium, certis in casibus potestatem; nempe *si in haeresim, aut idololatriam prolapsi, subditorum animis nova insinuant dogmata; seu (quod pejus est) si reluctantes adigant, ut fidem abiciant.* Probatque, potestati Romanae Sedis in Reges, haereticæ laeae insectos, subscripsisse quovis (Calvinum ante) Theologica tractare. Contrariam opinionem novam esse, Luthero, Calvino favoribus, nuper natam, sacramento vinciri Reges Galliae, ubi inaugurantur, pellendis regno suo haereticis. Si pejeraverint, in haeresim ipsi degeneres, si fautores haereticarum, si novi dogma-

his assertores, debent ultionem Vicario Dei, ad quem unum ex lege spectat perjurii pena. In eam sententiam exactus saeculis unum: in & hodie passim toto Orbe Catholico, si Galliam demus... Exemplis plena esse Historiarum volumina, quibus confirmatur summa Sedes potestas, quae in Reges, à fide degeneres, exempla procul, in eandemque sententiam laudavit D. Thomam, Joannem Parisensem, Jacobum Alamanum, Gersonem, & passim reliquos, qui de utraque jurisdictione scripsere. Laudavit & Jurisconsultos, Joannem Selvam (Præsidentem Lutetianum) Joannem Fabrum, Stephanum Aufretrium (Tholosani Parliamenti Præsidentem) Presbiterum, libellorum supplicium in Regia Magistrum, Gregorium Tholosanum. Monuit eos omnes Gallos esse. Gallis proinde minimè suspectos. Illis, quotquot sunt, unam esse, pro Pontifice summo, in id sententiam, ut lapsis in haesim Regibus, maxime si fidem orthodoxam inflectantur, communi interdiceret possit, & regno. Absurdum esse Thesim, quae contrarium velut de fide promulgat, cui veterum subscripti nemo, Recentiores pauci. Tamquam dogma politicum defendi posse ad summam. Eo errore primam fuisse Henrico VIII. Angliae Regi viam in haesim; ex injusto repudio justè condemnatum, rebellasse contra Judicem suum, per lubricam quassatam fidem, procacique licentia tyrannice usurpata jura Sedis Apostolica à Rege, nullo deinde fulminum Ecclesia metu grassante. Facilem esse in schisma lapsam; ast resurgere, opus esse arduum, Deique unius beneficium. Non aliud praeferre Thesim, quam aperiam rebellionem in solum Petri... Non eam Regi Christianissimo memem esse, ut Sedis Apostolica obliuiscatur velut: neque sub tanto Rege, timenda interdicta, qui natus Ecclesiae filius primogenitus, sed protector & liberator est, &c. Ab illa tamen quaestione de indirecta Romani Pontificis in temporalia Regum potestate, nobis hic propositum est abstinere.

505 Illustre rursus ejusdem zeli ac pietatis argumentum Ecclesia Gallicana praeiit in Comitibus generalibus anni 1626. ut videri potest in Instrumento typis edito per Typographum regium, cum Regis Christianissimi privilegio, sub hoc titulo: *Advis de l'Assemblée générale du Clergé de France à Messieurs les Archevêques & Evêques de ce Royaume.* Cujus haec sunt verba latine reddita: Nullum majus argumentum veri erga Deum amoris exhiberi à nobis potest, quam si debita veneratione eos prosequamur, quos ipse ad necessitates, animasque nostras curandas, Vicarios Legatosque suos constituit. Id vero cum praecipue, atque ante omnes Episcopos, Romano Pontifice conveniat, equum omnino est, ut eadem Episcopi, & se Pontifici subjectos agnoscam, & aliis omnibus eximia in illum venerationis, ac reverentia exemplum praeserant. Hortamur igitur Episcopos omnes, ut sacram Apostolicam Sedem, Romanamque Ecclesiam, nupte Dei sponte infallibilis, & Apostolorum, & Marty-

rum sanguine fundatam, omniumque Ecclesiarum Matrem omni honore, cultuque prosequantur. Ipsa enim, ut cum B. Athanasio loquamur, est sacrum illud Caput, à quo in omnes Ecclesias, velut in totidem membra, omnis Spiritus diffunditur, quo nutriuntur ac conservantur. Sanctissimum quoque Patrem, ac Pontificem nostrum, quippe Ecclesiae universalis Caput visibile, Deique in terris Vicarium, Episcopum Episcoporum, & Patriarcham Patriarcharum, honore afficiunt. Is enim successor est Petri, à quo omnis Episcopus initium atque originem duxit, & super quem Christus Jesus Ecclesiam suam fundavit, quando illi claves regni caelorum, atque donum infallibilitatis in causis fidei reliquit. Quam fidem, non sine ingenitè miraculo, durare in ejus successoribus immobilem, illibatamque videmus: Unde ingens illa in Romanorum Pontificum Decretis Mandatisque amplectendis, apud omnes fideles & orthodoxos observantia profecta est. Haec vero ut nihil detrimendi capiat, Episcoporum munus erit, curabuntque, eorum improbitatem coerceri, qui obsequii omnis, legumque impatientes, sacram hanc, tot divinis humanisque legibus sanctam auctoritatem, revocare in dubium, cassamque reddere conantur.

Adhuc recentius exemplum anni 1651. 506 videre est in relatione Gallicanorum Episcoporum (ab Episcopis 85. subscripta) ad Innocentium X. in qua sic: *Majores causas ad Sedem Apostolicam referri, solemnem Ecclesiae mos est, quem fides Petri nunquam deficiens pro suo jure postulat.* Et anno 1653. iidem Antistites numero triginta, aliis absentibus, Praeside Cardinale Mazarino Parisiis congregati, eidem Innocentio X. gratias agentes pro damnatione quinque propositionum, ad Gallicanorum Episcoporum consultationem factam, sic scribunt: *Perspectum habebat priorum saeculorum Ecclesia, non solum ex pollicitatione Christi, Petro facta, sed etiam ex actis priorum Pontificum, & ex anathematismis adversus Apollinarem, & Macedonium (nondum ab ulla Synodo Oecumenica damnatos) à Damaso paulo ante factis, judicia, pro sancienda regula fidei, à SS. Pontificibus lata, super Episcoporum consultatione (sive suam in actis relationis sententiam ponant, sive omitant) divinam aequè ac summam per universam Ecclesiam auctoritate nisi, cui Christiani omnes ex officio ipsius quoque mentis obsequium praestare tenentur. Ea nos quoque sententia ac fide imbuti, Romanae Ecclesiae praesentem, quae in summo Pontifice Innocentio X. viget, auctoritatem, &c. Censuerunt ergo necessarium non esse reliquorum Episcoporum (longè majori ex parte absentium) consentium, ut Constitutioni Innocentii X. tamquam inerrabili, ipsius quoque mentis obsequium Christiani omnes praestare tenerentur. Cum certo certius sit litteras illas tunc ab ipsis scriptas, cum de totius orbis Antistitum, adeoque totius Ecclesiae consensu ipsis constare nec-*

dum posset. Quam perpetuam fuisse antiquorum Gallorum sententiam, ex præmissis satis constantem, confirmat epistola lex Episcoporum ad Innocentium XI. anno 1140. scripta (inter S. Bernardi epistolas 370.) ubi sic: *Nulli dubium est, quod ea, qua Apostolica firmantur auctoritate, rata semper existunt, nec alicujus possunt deinceps mutari cavillatione (v. g. quod ei nondum accesserit Ecclesie consensus) vel invidia depravari, &c.* Enimverò ut Abbas Regino scripsit in Chronico ad annum 859. *Stultitie elogio devotiandi, qui illam Petri Sedem aliquo pravo dogmate fallere posse arbitrati sunt, que nec se sefellit, nec ab aliqua heresi unquam falli potuit.*

507 Cum laudatis omnibus idem nos asserimus, absque à nobis aliquid asserere cum præjudicio Romanæ Ecclesie, atque adeò cum præjudicio Ecclesie univèrsæ. Neque enim ignoramus, quòd *quisquis Romane Ecclesie auctoritatem, vel privilegia evacuare, vel immutare nititur, non hic unius Ecclesie, sed totius Christianitatis subversionem, & interitum machinatur* (ait S. Leo IX. epist. 1. c. 36.) *Cujus enim compassione, vel systematione ulterius respirabunt filie, unicà illà suffossà Maire? Cujus refugium appellabunt? Ad quam confugium habebunt? Privilegia Sedis Apostolicæ* (ait Nicolaus I. epist. 32.) *regmina sunt totius Ecclesie Catholice. . . . Munimenta sunt contra omnes impetus pravitatum. Arma sunt* (ait epist. 30.) *contra omnes impetus pravitatum, & munimenta, atque acumen domini Sacerdotum, & omnium prorsus, qui in sublimitate consistunt; immò cunctorum, qui ab eisdem potestatibus diversis afficiuntur incommodis.*

508 Nec contra Romanos Pontifices Ecclesie particulares unquam prævalebunt: semper enim ipsis obstitent Summi Pontifices, dicentque cum Nicolao I. (epist. 8. ad Michaëlem Imperatorem) *Quæ ad Ecclesiam Romanam injuriam, qua ad ipsius privilegiorum imminutionem, qua ad Sedis Apostolicæ Præsumptum derogationem scripsistis, quantà possumus constantià retundemus, & nullis. . . detractio- nibus vestris repressi, quantà possumus virtutis destruere, utpote veritatis inimica, studebimus. . . . Quod si. . . . contraprivilegia Ecclesie Romanae nisi vestros erigitis, caveo, ne super vos convertantur. Durum quippe est vobis contra impetum fluminis reluctare, durumque est contra stimulum calcitrare. Porro si nos non audieritis (sub prætextu quòd sumus in propria causa Judices, cum non tam nostra sit causa, quam Ecclesie, cujus curam gerimus) restat ut sitis apud nos necessarii, quales Dominus noster Jesus Christus hoc haberi præcepit, qui Ecclesiam Dei audire contempserint. Præsertim cum Ecclesie Romanae privilegia, Christi ore in B. Petro firmata, in Ecclesia ipsa dispensata, antiquitus observata, & à sanctis Univer- salibus Synodis celebrata. . . nullatenus possint*

minui, nullatenus infringi, nullatenus commutari. Quoniam fundamentum quod Deus posuit, humanus non valet amovere conatus. Et quod Deus statuit, firmum validumque consistit. Illeque potissimum peccat, qui Dei ordinationi resistere tentat. Privilegia (inquam) istius Sedis. . . perpetua sunt, divinitus radicata atque plantata sunt. Impingi possunt. . . evelli non possunt. Quæ ante imperium vestrum fuerunt, & permanent (Deo gratias) hæcenus illibata, permancbuntque post vos, & quousque Christianum nomen predicatum fuerit, illa subsistere non cessabunt immutata.

Ecclesie itaque totiusque Christianitatis interitum machinatur, qui negat Summorum Pontificum in fidei quæstionibus inerrabilitatem. An etiam qui negat eorumdem indirectam in temporalia Regum, à fide Catholica subditos suos avertere fatigentium, potestatem? Sunt qui cum Cardinale Peronio affirmant, & aiunt opinionem eam negantem, in contectariis suis perniciosam esse Regibus ipsis, etiam Christianissimis, regni-que ipsorum, & si Christianissimo Regi moderno, Ludovico Magno periculum non afferat (ob nimiam potentiam, conservandæque Catholice Religionis constantiam) saltem successoribus ipsis. Et hoc tripliciter de causa. Prima est, quia dum Catholicum regnum à Rege (à fide apostata) ad hæresim vel idololatram minis ac terroribus compelleretur, non erit in terra potestas, per quam tantum malum efficaciter poterit impediri, Christianaque & Catholica Religio in eo conservari, per quam etiam talis Rex in viam salutis possit reduci. Secunda, quia si Ecclesie Monarcha supra se Concilium habeat Generale, à quo deponi possit, atque puniri, extra causam hæresis, vel schismatis, Christianissimi quoque regni Monarcha supra se, à fortiori, habebit Generalia regni Comitia, à quibus puniri, deponique poterit, extra causam hæresis. A fortiori (inquam) quia omnis res per quas causas nascitur, per easdem dissolvitur. cap. omnis res 27. q. 2. Estque prima regula in Decretalibus Gregorii IX. de reg. jur. A Generalibus verò regni Comitibus (sive regno) Christianissimi regni Monarcha suam immediatè habet potestatem, solumque mediatè à Deo. Quam Ecclesie Monarcha immediatè habet à Christo, non ab Ecclesia, nec à Generali Concilio. Si igitur, eo non obstante, Ecclesie Monarcha puniri, deponique possit à Concilio, à quo suam non accepit potestatem, quantò magis Rex à regno, à quo regiam potestatem accepit? Tertia ratio est, quia Ecclesie, & regno, etiam Christianissimo, valde noxia ac perniciofa est opinio, quæ tollit medium publicæ tranquillitati, tamque imperii, quam Ecclesie utilitati necessarium. Atqui publicæ tranquillitati, tamque imperii, quam Ecclesie utilitati necessarium est, ut unus in

in Ecclesia sit universalis Ecclesiae Pastor, supremusque in spiritualibus Monarcha; cuius vocem definitivam, tamquam inerrabilem in rebus fidei, reliqua Ecclesia universa audire teneatur; cuique (tamquam vice Christi constituto super omnes gentes, & super regna, ut dum ad finem spirituales necesse est; evellat, destruat, dissipet, aedificet, & plantet) ipsi etiam Reges eoque subjecti sint, ut tamquam oves Christi, ab ipso, tamquam Supremo (vice Christi) Pastore, ipsiusque Vicario Generali, dirigi, corrigique possint; ac debeant, secundum quod necesse fuerit ad ipsorum, vel regni totius salutem. Quod à nullo profecto sapiente censeretur potestati Regibus ac regnis grave & odiosum, sed maximus favor ac beneficium, unde pendet salus Regum & regnorum, prout sapienter agnovit Kenulphus, Rex Merciorum, dum in epist. ad Leonem III. scripsit: *Vestra illa sublimitas, nostra salus est.* Nec verò Ecclesiastica ista potestas Status politicum destruit, nec regiam potestatem minuit, sed juvat, & perficit, dum Regem à via caeli aberrantem, subjectosque sibi populos secum errare facientem, corrigit, & in viam rectam reducit. Quae enim ad malum est, potestas non est, sed potestatis defectus, imperfectioque, quam solum dum admittit Ecclesiae potestas, regiam potestatem non destruit, sed perficit. Verum-enimverò de indirecta illa Romanorum Pontificum in temporalia Regum potestate agere hic non intendimus. Sunt enim causae iustae, quae id non permittunt.

§. II.

Discutuntur rationes P. Natalis Alexandri Hist. Eccles. 10. 19. dissert. 9. contra propositam assertionem.

513 **E**tti quibusdam in capitibus (ait Scriptor ille) Gallicani Doctores à plerisque cæterarum gentium Theologis, circa Romani Pontificis dissentiant auctoritatem, nimirum asserentes, Concilium Oecumenicum esse Romano Pontifice superius, ipsumque in definiendis fidei controversiis infallibilem non esse, nullo accedente Ecclesiae consensu, nec ipsi competere potestatem ullam, vel indirectam in temporalia Regum: nihil propterea de obliervantia erga Sedem Apostolicam, & S. Petri in ea successores, remittere censendi sunt, aut ejusdem S. Sedis imminuere Majestatem. Cum enim certum sit, ejusmodi quaestiones ad fidem non pertinere, ipso Cardinale Bellarmino teste; nec etiam in his locum habeant demonstrationes: superest ut ad humanas opiniones revocentur.

514 Nihil verò summæ potestati, Romanis Pontificibus à Christo collatæ, accedit, vel decedit, ex eo quod hæc vel illæ opiniones

propugnentur à Catholicis Theologis. Cum facer ille Pontificiae potestatis apex, ejusque jura, non humanis opinionibus nitantur, sed Scripturæ sacrae; & Traditionis oraculis comprobentur. Et sicut divinæ Omnipotentiae non præjudicant opiniones, quod istud vel illud non possit, dummodò absit contentio, de eoque modestè, & absque scissura & scandalo disceptetur. Ita similiter, &c.

Sed contra 1°. ejusmodi quaestiones ad fidem pertinere, vel saltem affirmativam de inerrabilitate Romani Pontificis sententiam plusquam probabilem opinionem esse, nedum cæterarum gentium Theologis, sed & Gallis certum fuit, ante Concilium Constantiense, prout hisce verbis testantur sex Gallicani Episcopi; qui anno 1140. Innocentio II. epist. 370. inter Bernardinas scripserunt: *Nulli dubium est (omnibus ergo indubitatum) quod ea quae Apostolica firmantur auctoritate, rata semper existunt, nec alicujus possunt deinceps mutari cavillatione, vel invidia depravari.* Et usque adeò indubitata, ut Abbas Regino in Chron. ad annum 859. *Stultitia elogio denotandos dicere non dubitet, qui illam Petri Sedem aliquo pravo dogmate fallere posse arbitrati sunt, quae nec se fefellit, nec ab aliqua heresi unquam falli potuit.*

2°. doctrina, quae asserit, Romanum Pontificem; in proponendo toti Ecclesiae fidei iudicio, errare non posse (adeoque Concilio non subesse; ut enim fatetur vel ipse Launojus to. 4. epist. 5. pag. 29. ratio, cur subest Concilio, ex eo tota repetitur, quod in fide & moribus errare possit) etiamnum adeò certa videtur, ut eam tamquam Apostolicam traditionem esse tenendam doceat Bannez 2. 2. q. 1. a. 10. conclus. 4. *Et quidem (inquit) ut talis haberetur ab omnibus fidelibus, nisi, à tempore Concilii Constantiensis, in agro Domini, inimicus homo, id est diabolus, rixaniam superseminasset. Etenim usque ad illa tempora soli Graeci Schismatici errabant in hac parte. Atque ita D. Thomas in Opusculo citato (contra errores Graecorum) hunc errorem tamquam Graecorum singularem narrat. Et procul dubio, si quaestio hac ad Concilium deferretur, non dubito quin praedicta conclusio desiniretur, tamquam vera fides.* S. Antoninus Sum. tit. 12. c. 8. §. 2. *dicere (inquit) quod in pertinentibus ad fidem Papa erraret, esset haeticum.* Lovaniensis Facultas anno 1544. *certa fide tenenda declaravit, quae definita sunt, super fidei & morum negotiis, per Cathedram Petri, vel per Concilia generalia, legitime congregata.* Quod, post Papa determinationem, haeticum esset contrarium pertinaciter asserere, B. Augustinus Triumphus tradit q. 10 de potest. Eccl. a. 3. Et ante ipsum S. Thomas Cantuariensis epist. 122. ad Gilbert. Episcop. Londin. *Solus infidelis, aut, qui cum errore superat, haeticus, aut schismaticus, Apostolicis, in fidei definitio-*

nibus, obiectat obedire mandatis. Denique doctrinam de S. Pontificis inerrabilitate Bellarminus cenfet *fidei proximam*. Suarez de fid. disp. 5. sect. 8. n. 4. Valentia to. 3. disp. 1. p. 7. ante s. 1. Sylvius l. 4. de præcip. fid. controv. q. 2. a. 8. *fide certam*. Duvalius de suprem. Rom. Pontif. in Eccles. potest. p. 2. q. 1. & 2. *absoluit certam*. Stapletonus relect. Scholast. princip. fid. doctrin. controv. 3. q. 4. a. un. *apud Catholicos certam*. Wigers 2. 2. tr. de Pontif. Rom. dub. 5. *ad eam certam, ut opposita habeatur improbabilis*. Franciscus Macedo, loco n. 415. relato, contrariam opinionem esse *hæreticam, pestemque Ecclesie ac perniciem inferre*. Tamen à censuris istis abstinentium censeam, quamdiu contrariam illam opinionem Ecclesia non damnat.

516 Pontificia itaque infallibilitatis assertores suam hanc assertionem velut probabilem dumtaxat opinionem non tradunt, sed velut certam; certisque è divina Scriptura & traditione argumentis demonstratam. Eamque ut indubitatam Facultas Parisiensis secuta est anno 1387. in oratione ad Clementem VII. tempore magni schismatis, in sua obedientia dictum, prout videre est supra num. 502.

517 3°. Tamen humanis opinionibus, seu erroribus, coram Deo nihil accedat, vel decedat Pontificiæ Majestati; secus coram hominibus, quibus humanæ opiniones, vel errores sæpè causâ sunt rebellionis, schismatis, hæresis, prout Orbis universus in Concilio vidit Basiliensi, & etiamnum videre est quibusdam in locis, in quibus tot in punctis Romani Pontificis diplomatis obstinate resistitur, sub opinione (plerumque infundata) contrarietatis ad præsentas suas libertates, adversus quas prætenditur, Romanum Pontificem nihil posse.

518 4°. Exemplum quæstionum de potentia Dei, nihil omnino facit ad rem. Siquando enim Christiani Doctores hoc vel illud censeant à Deo fieri non posse, sciunt, & consentunt, hoc non provenire ex defectu potestatis in Deo, sed ex defectu possibilitatis in objecto. Si verò ea Romanus Pontifex non possit, quæ P. Natalis Alexander non posse credit, hoc est ex defectu potestatis in ipso. Ipsi ergo opinio Pontificiæ potestatis, quantum ex se, est diminutiva.

§. III.

Commentarius, ac prorsus à veritate devius est prætextus, quo opinionem de Romani Pontificis fallibilitate justificare nititur Maimburgus.

519 **A**uthor iste, qui in concione habita hebdom. 2. Quadrag. anno 1671. typis edita, hanc tradiderat doctrinam: *Obligamur sub pena æternæ damnationis nos submittere*

decisionibus Cathedra S. Petri, tuncque naufragium fidei patimur, cum doctrinas amplectimur ab hac Cathedra damnatas, rejectasque. Frustra verò qui hanc submissionem non habent, protestantur se Cathedram Petri pro prima præcipuaque habere; ac fidei ab Ecclesia, à Patribus, Conciliis quo tradite adherere. Postmodum in tractatu historico de Institut. & prærogat. Eccles. Rom. opinionem assertioni nostræ contrariam, tantâ animositate, tamque immodesto calamo propugnat, ut contradicentes, Novitatis, contra manifestam totius Antiquitatis traditionem, arguere non vereatur; & comminisci, quod præsentia ista Novitas unum sit è præcipuis obstaculis reunionis Protestantium cum Ecclesia Romana. Sic enim Regi Christianissimo loquitur in epist. dedicat. *Rex, unum è præcipuis obstaculis, quæ hæreticos mirantur, ne ad sinum Ecclesie Romana redeant; est falsa ista opinio, quod Romani Pontifices supra Ecclesiam universam à nobis attollantur, eaque ipsi prærogativa tribuantur, quæ soli Ecclesie conveniunt, prærogativa utique absoluta atque illimitata potestatis, nedum in spiritualia, sed & in temporalia, diademataque Regum. Ecclesia Gallicana... nihil à se condicibilis fieri posse credit, quam obstaculum istud removere... per declarationem solemnem... notum ipsi faciendo, quod ista non sit fides, nec sententia nostra, sed particularis opinio novorum quorundam Theologorum contra totius Antiquitatis sensum, omnino manifestum.*

Hæc larvis momicam addit adulationem, aiens, *Suam Majestatem, dum Pontificia potestatis moderationem, seu restrictionem in nuperis Cleri Gallicani propositionibus contentam, suo corroboravit edicto, Romana plura Ecclesie contulisse, quam omnes rerò Gallia Reges. Istos enim divitiis, honoribus, ac imperio auxisse: Suam verò Majestatem simul effecisse, ut dum doctrinam, & sensa Cleri Gallicani toto regno suo jubet stabiliri... omnem hæreticis causam abstulit cavillationis, ac tergiversationis, omnemque prætextum ulterius ab Ecclesia deflectionis.*

Istis fucis, in tanta gloria sua, non indiget Ludovici Magni Christianissima Majestas (cujus honor judicium diligit) nec adulationibus tam manifestis delectatur. Neque enim veri speciem habent. Cum notorium sit; hæreticos non ideò à Romana se Ecclesia subduxisse, sed alias ob causas, omnibus notas; non ideò proinde, sed ob istas alias causas, reunionem cum ipsa recusare. Quam ob causam Græci Romani ab Ecclesia defecerint, quis nescit? Lutheri superbia & ambitio causa fuit, ob quam suas ante hæreses disseminavit, quam Romani Pontificis auctoritatem impugnare cepit. Quod tunc demum fecit, cum à Leone X. damnatus fuit. Germaniæ Principes ipsi adhæserunt, non tam Pontificis odio,

odio, quàm libertatis, Ecclesiasticorumque bonorum occupandorum illicio. Quæ etiam Sueciæ causa fuit Lutheri hæresim inducendi. Eamdem Christiernus III. in Daniam induxit, ut contra Christiernum II. legitimum regni hæredem, auxiliares copias à Lutheranis Principibus impetraret. Ob illicitos erga Annam Bolenam amores, Catharinam legitimam conjugem suam Henricus VIII. repudiavit, propter cuius obstinatam in isto repudio contumaciam à Romano Pontifice (cujus primarum egregiè antea defenderat) excommunicatus, secum Angliam hæreticam fecit.

522 Natis hæresibus, nihil quidem hæretici prætermittunt, quo Romani Pontificis, gladio S. Petri nascentes hæreses suffocare conantis, potestatem Regibus & populis odiosam reddant, gladiumque illum vel perfringant, vel coarctent. Sed anne ideò eam ipsi quoque Catholici cum hæreticis coarctare debent? Absit. Enimverò hæreticis odiosa est quæcumque suprema potestas, ipsorum hæresibus, rebellionibusque obfistens, etiam Conciliorum Oecumenicorum, etiam Imperatorum & Regum. Quemadmodum ergo ista ad facilitandam eorum reunionem nec perfringenda est, nec coarctanda; ita nec illa. Regiæ sanè potestatis sibi obfistens, perinde ut Pontificiæ jugum, si possent, pariter excuterent. Et ideò tot intestina bella Galli Calvinistæ adversus Christianissimum suum Regem, adversus Imperatorem Lutherani, adversus Regem Catholicum Hollandi fuscitarunt. Vera proinde causa, propter quam odiosa est ipsius potestas Romani Pontificis, non est quia supra Reges extollitur, & supra Oecumenica Concilia (quæ haud minùs averfantur) sed quia à Romano Pontifice, Conciliis, univèrsaque Ecclesia, cum libris suis condemnantur.

523 Fucum ergo facit Maimburgus, obstrepitque veritati, suo illo commentitio prætextu: nihil enim nupera declaratio illa ad hæreticorum contulit reunionem. Nihil contulit vel ad unius conversionem. Nec unum ad Ecclesiæ sinum propterea rediisse Maimburgus, seu alius quisquam potest demonstrare. Aliis mediis, omnibus notis, ad fidem Catholicam profitendam compulsi fuere, qui nuper in Gallis conversi fuere,

524 Nihil ergo declarationis illius Authores hæretici per eam profuerunt, verùm potiùs obfuerunt, dum ipsi animos & vires addiderunt, excusationisque prætextum, atque majoris in Romanum Pontificem insolentia causam. Ob ea quæ dixi num. 424. & 425. Quod & eventus comprobavit. Quippe ceperunt, occasione illius, majori cum insolentia Pontificiis insultare, & gloriari, quòd fuorum in Romanum Pontificem argumentorum vim declaratio illa confiteretur, liberque Maimburgi, quantum Catholicis pe-

Tom. II.

nè omnibus displicuit, tantum hæreticis placuit.

Fucum fucò Maimburgus adjicit, dum 525 fingit absolutam illimitatamque Papæ in temporalia & diademata Regum potestatem tribui ab iis qui declarationem illam non sequuntur, quæ de iis, tamquam suis, pro libitu possit disponere. Quis enim (amabo!) Romano-Catholicus id asserit, vel asseruit umquam? Ut quid patientiæ Regis (in epist. dedicat.) abutitur narrationibus evidenter falsis: Quomodo Regiæ sic imponere audeat Majestati? Si sic ibi, quid ab ipso expectandum in corpore libri? Experiremur, si de quaestione ista propositum esset agere; sed eam in præsentem non tractamus, contenti obiter ostendere, quòd contra indirectam, de qua supra, potestatem inefficacia sint, quæ Maimburgus ex sacris hitce oraculis profert argumenta: *Regnum meum non est de hoc mundo. Reddite quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt Dei Deo. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit: non est enim potestas, nisi à Deo. Quæ autem sunt à Deo ordinate sunt. Itaque qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit.*

Quia dum Christus dixit, *regnum suum* 526 *non esse de hoc mundo*, hoc dixit respondendo ad mentem Pilati, interrogantis, an Rex esset Judæorum, Rex utique temporalis, Israëliticum populum, cum regio apparatu, in politicis regens, uti rexerant Saul, David, Salomon, &c. Hoc sensu regnum Christi non est de hoc mundo; sive non est terrenum, sed cælestes; non temporale, sed spirituale, tamen in ordine ad finem spiritualem, omnem humanam sibi subjiciat, & subordinet creaturam, etiam regiam, teste Gregorio Magno l. 2. epist. 61. ad Mauritium Imperatorem, dicente, potestatem Regibus sic divinitus datam, ut *terrestre regnum cælesti regno famuletur.*

Secundi oraculi, *reddite quæ sunt Cæsaris* 527 *Cæsari, & quæ sunt Dei Deo*, pars posterior priorem exponit, reddenda utique quæ sunt Cæsaris Cæsari, quamdiù Cæsar non impedit ne reddantur quæ sunt Dei Deo.

Tertium oraculum optimè exponit Symmachus Papa epist. Apologet. ad Anastas. Imperat. *Nos quidem* (inquit) *potestates humanas suo loco suscipimus, donec contra Deum suas erigunt voluntates. Ceterum si omnis potestas à Deo, magis ergo quæ rebus est præstituta divinis. Deser ergo Deo in nobis, & nos deferemus Deo in te. Ceterum, si tu Deo non deseras, non potes ejus uti privilegio, cujus jura contemnis.* Deinde si omnis anima, id est inferior creatura, potestatibus sublimioribus subdita esse debet; igitur omnis potestas temporalis Pontificiæ potestati, utpote spirituali, adeoque sublimiori, subdita esse debet. *Non enim ordinate essent potestates, nisi inferior reduceretur per alium in supremam. Nam secundum B. Dionysium, lex divinitatis*

Z.

est, infima per media in suprema reduci. Non ergo, secundum ordinem universi, omnia aequè ac immediatè, sed infima per media, & inferiora per superiora ad ordinem reducuntur. Spirituales autem & dignitate, & nobilitate terrenam præcellere potestatem, oportet tanto clarior nos fieri, quanto temporalibus spiritualia antecellunt.

Hæc nihilominus non ex proposito dicta sint: cum de puncto isto impræsentiarum agere non sit animus, ut supra dixi. Quia nec id necesse est ad tuendam Theologiam Moralem Sanctorum contra laxiora opinamenta Recentiorum.

§. IV.

Romanum Pontificem infallibilem irreformabilemque esse (etiam extra Concilium Generale) Judicem controversiarum fidei & morum, etiam antequam ipsius iudicio Ecclesia consensus accedat, probatur ex Scriptura.

529 **C**UM dicimus Romanum Pontificem infallibilem esse Judicem controversiarum fidei & morum, ex consequenti dicimus, ipsum esse supra Concilium, etiam Generale: cum Pontifex sine Concilio infallibilis sit, non Concilium sine Pontifice (à quo suarum definitionum infallibilem accipere debet firmitatem) & fundamenta, sive ex Scriptura, sive ex traditione, sive ex ratione petita, quæ probant unum, probent & alterum, prout ex dicendis apparebit.

530 Romanum itaque Pontificem (ex Petri Cathedra pronuntiantem, id est ex Pontificali autoritate universam Ecclesiam in fide vel moribus definitivè docentem, sive rebus cum suo Cardinalium Concilio maturè perpensis, causam aliquam fidei vel morum sic definitentem, ut pro hæreticis haberi velit, quoscumque definitioni suæ contradicentes) infallibilem esse Judicem controversiarum fidei & morum, probatur ex modo, quo de S. Petro, successoribusque ipsius sacra Scriptura loquitur Matth. 16. *Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prævalerunt adversus eam, & tibi dabo claves regni calorum, &c.* Quibus verbis Petrus Christus pronuntiavit esse petram, supra quam edificare volebat Ecclesiam Novi Testamenti, adeo firmam in fide, ut adversus eam portæ inferi prævalere numquam possent. In fide proinde infallibilem. Si enim Ecclesiæ fundamentum firmum & infallibile non esset, neque Ecclesia ipsa talis foret. Adversus eam proinde portæ inferi possent prævalere. Quod ut non possint, eadem infallibilitas competere debet Petro, seu Sedi Apostolicæ, quæ competit Ecclesiæ: cum eadem firmitas competere debeat fundamento, quæ com-

petit ædificio: utpote cuius firmitas à fundamenti firmitate dependet.

Nec valet effugium eorum, qui dicunt, per *petram*, in verbis illis, & *super hanc petram*, &c. non intelligi Petrum, sed Christum, vel Petri confessionem, quæ confessus fuerat, Christum esse Filium Dei vivi. Tum quia sensus iste naturalis non est, nec obvius. Tum quia in textu Syriaco, quo Christus locutus fuit (quia eo Judæi passim tunc utebantur) non habetur duorum istorum vocabulorum distinctio, *Petrus, Petra*, sed eadem vox repetitur, perinde ac si Christus dixisset, *tu es saxum, & super hoc saxum edificabo Ecclesiam meam*. Testantur namque in lingua Syriaca periti, vocabulum significans *Petrum* non distingui à voce significante *petram*. Cum ergo in textu & verbis Christi, eadem sit vox, bis posita, rationabile dubium esse non potest, eundem appellari nomine *petra*, qui appellatur nomine *Petrus*. Maximè cum iste unanimes sit sensus SS. Patrum, nec illi qui per *petram* uno sensu minùs naturali intelligunt, vel Christum, vel Petri confessionem, negent alio sensu, naturali & obvio, intelligi Petrum, uti ex dicendis apparebit.

Nec magis valet effugium aliorum, qui dicunt, verba illa à Christo pronuntiata esse personaliter de Petro, non de successoribus ipsius. Cum per ea Christus Ecclesiæ de fundamento provideat, nec proinde ea dixerit solius Petri causâ, nec primariò pro solo bono personali ipsius, sed propter bonum totius Ecclesiæ. Ad quod necesse erat ut firmum haberet fundamentum. Igitur ea non dixit pro solo brevissimo Petri tempore (utpote pro quo solo dici non potest Christum Ecclesiæ suæ de fundamento providisse) sed pro toto tempore durantis Ecclesiæ; quæ cum duratura sit usque ad consummationem sæculi (uti promissit, dicens Matth. 18. *Ecce ego vobiscum sum usque ad consummationem sæculi*) ea dixit, & pro tempore Petri, & pro tempore omnium successorum ipsius, usque ad consummationem sæculi. Aliàs post Petri mortem sine fundamento fuisset Christi ædificium.

Quòd si pro toto Ecclesiæ tempore, & 533 pro omnibus etiam Petri in Cathedra Romana successoribus Christus dixerit, *Tu es Petrus, & super hanc petram, &c.* per consequens & pro Petro, & pro omnibus successoribus ipsius dixit Luc. 22. *Rogavi pro te, ut non deficiat fides tua. Et tu (aliquando conversus) confirma fratres tuos.* Salvator ergo Petro & successoribus fidem obtinuit indeficientem, id est tam firmam & infallibilem, ut per eam idoneus esset confirmare fratres suos, id est non solum simplices fideles, sed & fidelium Episcopos, quos Petri successores *Fratres* vocare solent; & dum à fide deviant, per Petrum Petrique successores ad viam reducuntur; dumque va-

cillant, per ipsos in ea firmantur. Et sic allata Salvatoris verba Patres passim omnes intellexerunt (ut proximè videbitur) à quorum unanimi sententia recedere non licet.

§. V.

Eadem infallibilitas demonstratur ex eo quòd sic verba Salvatoris Patres passim omnes intellexerunt.

534 **S**ic enim ab initio nascentis Ecclesie S. Ignatius Martyr (anno 109. passus) intellexit; dum in sua ad Romanos epistola, de Romanis loquens Pontificibus, Cleto & Clemente: *Qui his (inquit) non obediunt, ardeus profusus, & impius est, & Christum contemnit, ac constitutionem ejus imminuit, quæ Petrum & successores Ecclesie sue fundamentum & Caput instituit, cum fidei indeficientis dono.*

Origenes (anno 254. mortuus) allata Christi verba ex Matth. 16. explicans: *Manifestum est (inquit) quod nec adversus Petrum, nec adversus Ecclesiam porta prævalere poterunt inferorum. Nam si possent prævalere contra petram, in qua Ecclesia fundatur, contra etiam Ecclesiam prævalerent. Cujus oppositum Saluator promissit. Et si ita esset, ab Apostolo verè non diceretur, columna & firmamentum veritatis, 1. Timoth. 3.*

535 **S.** Cyprianus (qui obiit anno 258.) l. 4. ep. 9. *Qui Cathedram Petri, supra quam fundata est Ecclesia, deserit, quomodo in Ecclesia (id est quomodo Catholicum) se esse confidit? Censet igitur fide infallibili credendum quod ipsa definit. Ipsam proinde in definiendo infallibilem esse. Unde l. de unit. Eccles. dicit, quòd Romana una est Mater & radix omnium Ecclesiarum, unicus totius sacerdotii, ministerique Christiani FONS INDEFICIENS. Et epist. 55. Navigare audent ad Petri Cathedram nec cogitare eos esse Romanos, quorum fides Apostolo predicante laudata est. AD QUOS PERFDIA NON POSSIT HABERE ACCESSUM. Obiit S. Cyprianus anno 258.*

536 **O**ptatus Milevitanus, qui obiit anno 368. l. 2. contra Parmenion. dicit, *in urbe Roma Petro primo Cathedram Episcopalem esse collocatam, in qua una Cathedra unitas ab omnibus servaretur, ut jam schismaticus, & peccator sit, qui contra singularem Cathedram alteram collocaret. Alludit ad verba Salvatoris: Si Ecclesiam non audiverit, sit tibi tamquam ethnicus & publicanus; & apertè contradicit iis, qui contra Cathedram Petri, aliam in Concilio, seu alio quocumque Cathedram collocant. Quod fieri posset, si Cathedra Petri fallibilis esset.*

537 **A**nno circiter 381. S. Stephanus, Archiepiscopus in Africa, ito, & trium Africae Conciliorum nomine, epist. ad Damafum Papam: *Vestra (inquit) Sedis Episcoporum judicium, & summorum fidem judiciorum Ecclesiasticorum, in honorem Beatissimi Petri, Patrum*
Tom. II.

decreta omnium (nota bene) cunctam reservare sententiam. Antiquis enim regulis constitutum est (constat igitur de traditione) ut quicquid horum, quamvis in remotissimis ageretur provinciis, non prius tractandum vel accipiendum sit, nisi ad notitiam Almae Sedis vestra fuerit deductum, ut ejus auctoritate, juxta quod pronuntiatum fuerit, firmaretur. Sic igitur tota Antiquitas intellexit verba Christi, confirmata fratres suos. Cæteræ ergo Ecclesie à Romana accipere debent firmitatem. Eam verò Romana Ecclesia cæteris dare non poterit, nisi ipsa haberet; nisi proinde infallibilis esset. Similiter loquitur Innocentius I. infra n. 540.

Anno 420. mortuus est S. Hieronymus, 538 qui epist. 57. ad Damaf. *Ego Beatitudinis tue, id est Cathedre Petri communionem conficior: super illam petram fundatam Ecclesiam scio Quicumque tecum non colligit Christi non est, sed Antichristi. Et in exposit. Symb. Si hac nostra Confessio Apostolatus tui iudicio comprobatur, quicumque me culpare voluerit, se . . . non Catholicum, non me hereticum comprobabit. Et lib. 3. Apol. contra Rufin. Scito Romanam fidem, Apostolica ore laudatam, hujusmodi præstigiis non recipere; etiamsi Angelus aliter annuntiet, quam semel prædicatum est, Pauli auctoritate munus non posse mutari. Postet autem, si fallibilis esset.*

Anno 418. Augustinus epist. 190. ad 539 Optatum; relatis verbis Zozimi Papæ, definitis, nullum omnium navorum esse, qui peccato originali, antequam baptismo liberetur, non tenetur obnoxius: *In his (inquit) verbis Apostolica Sedes tam antiqua, atque fundata, certa, & clara est Catholica fides, ut nefas sit de illa dubitare Christiano. Et term. 2. de verb. Apost. in fine: De hac causa (Pelagianorum) duo Concilia (Africa) missa sunt ad Sedem Apostolicam: inde rescripta venerunt. Causa finita est. Finita verò non esset, si Sedes Apostolicæ judicium reformabile foret. Sed reformabile non censuit Augustinus; ideòque nec Synodi Generalis Congregationem necessariam, ad damnandam, exterminandamque hæresim. Unde l. 4. ad Bonifac. c. 12. interrogat: An verò congregatione Synodi opus erat, ut aperta pernicies damnaretur? Quasi nulla hæresis aliquando, nisi Synodi congregatione damnata sit: cum potius rarissima inveniantur, propter quas damnandas necessitas talis existerit.*

Anno 416. Innocentius I. in epist. ad 540 Patres Concilii Carthag. dicit: *Patres olim non humanam, sed divinam decrevissent sententiam, ut quicquid in disjunctis, remotisque provinciis ageretur, non prius ducerent finiendum, nisi ad hujus Sedis notitiam perveniret, ubi tota hujus auctoritate, juxta qua foret pronuntiatum firmaretur, indeque sumerent cætera sententia, velut de naturali suo fonte, &c.*

Anno 432. obiit Cælestinus I. qui in 541 epist. ad Episc. Gall. *sufficere (inquit) cre-*

dimus quidquid, secundum predictas regulas, Apostolica Sedes scripta docuerunt; ut prorsus non opinemur Catholicum, quod apparuerit praefixis sententiis esse contrarium.

§42 Anno 461. obiit Leo I. Ipse verò ferm.

3. in Anniversario die assumpt. suae, Specialis (inquit) à Domino Petri cura suscipitur, & pro fide Petri proprie supplicatur, tamquam a-liorum status certior sit futurus, si mens Principis vicia non fuerit. In Petro ergo omnium fortitudo munitur, & divina gratia ita ordinatur auxilium, ut firmitas, quae per Christum Petro tribuitur, per Petrum Apostolis conferatur. Non igitur à Concilio Petrus, sed à Petro Concilium accipit firmitatem, uti amplius declarat epist. 89. ad Episcop. Vienne. Id quod ipse erat voluit nominari, dicendo: „ Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam, „ ut aeterni templi aedificatio, mirabili munere gratiae Dei, Petri soliditate consisteret, hanc Ecclesiam suam firmitate corroborans, ut illam nec humana temeritas posset appetere, nec porta contra illam inferi prevalerent. Ideò ergo ferm. 2. de sua assumpt. dicit, quòd soliditas illius fidei, quae in Apostolorum Principe est laudata, perpetua est; & sicut permanet quod in Christo Petrus credidit, ita permanet quod in Petro Christus instituit.

§43 Circa annum 484. Felix III. epist. 1. Papae incorrubitatem probat, quoniam Dominus & Salvator omnium fidem B. Petri non defecturam promissit, & confirmare eum fratres suos admonuit.

Gelasius I. (qui obiit anno 496.) epist. 1. ad Anastas. Imperat. Hoc est quod Apostolica Sedes summopere cavet, ut quontiam mundi radix est Apostoli gloriosa confessio, nullà ruinà pravitate, nullà prorsus contagione maculetur. Nam si... quod fieri non posse confidimus, tale quia proveniret, unde cuiquam resistere auderemus errori? Confessio ergo Petri... inerrabilem facit Romanum Antistitem.

§44 Circa annum 514. Possessor, Episcopus Africanus, in relat. ad Hormisdam: A quo magis est nutantis fidei stabilitas expectanda, quam ab ejus Sedis praeside, cujus primus à Christo Rector audiuit: „ Tu es Petrus, & „ super hanc Petram aedificabo Ecclesiam meam. „

§45 Anno 517. obiit S. Fulgentius. Ipse in l. de Incarn. verb. & grat. & lib. arb. Id quod... Romana, quae mundi Caput est, tenet & docet Ecclesia, totus cum ea Christianus Orbis, & ad justitiam nihil hesitans credit, & ad salutem non dubitat consistere.

§46 Anno 590. obiit Pelagius II. Is epist. 1. ad Episcop. Iltriae, ut ipsos confirmaret, Nostris (inquit) in Evangelio Dominum proclamantem: „ Simon, Simon, ecce Sathanas expetivit vos, ut cribraret sicut triticum: ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, & tu conversus confirma fratres tuos. „ Considerate, charissimi, quia Vo-

rius mentiri non potuit, nec fides Petri in aeternum quassari poterit, vel mutari. Nam cum omnes discipulos diabolus ad excoribrandum posuisset, pro solo Petro se Dominus orasse testatur, & ab eo voluit ceteros confirmari. Cui etiam, pro majori dilectione, quam praeceteris Domino exhibebat, pascendarum ovium sollicitudo commissa est. Cui & claves regni calorum tradidit, & super quem Ecclesiam suam aedificaturum esse promissit, nec portas inferi adversus eam prevalere testatus est.

Anno 604. mortuus est Gregorius Magnus. Libro verò 6. epist. 37. ad Eulogium: Quis nesciat (inquit) sanctam Ecclesiam in Apostolorum Principis soliditate firmatam, quia firmitatem mentis traxit in nomine, ut Petrus à petra vocaretur, cui Veruatis voce dicitur... Aliquando conversus confirma fratres tuos. „

Anno 649. in Concilio Lateranensi lecta fuit epistola Sergii Episcopi Cypri ad Theodorum I. ubi sic: Firmamentum à Deo fixum & immobile, atque formam lucidissimam fidei, vestram Apostolicam Sedem constituit Christus Deus noster. Tu es enim, sicut avinum veraciter pronuntias Verbum, Petrus, & super fundamentum tuum Ecclesia columna confirmata sunt.

Anno 702. obiit Agatho Papa, qui in epistola ad Constantinum Imperatorem, Romanae Sedes infallibilitatem verbis hisce probavit: Haec Apostolica Sedes nunquam à via veritatis deflecta est, cuius auctoritatem semper omnis Catholica Christi Ecclesia, & universales Synodi fideliter amplectentes, in cunctis secta sunt, omnesque venerabiles Patres ejus fidem amplexi... Haec Apostolica Christi Ecclesia, per omnipotentis Dei gratiam, à tramie Apostolicae traditionis nunquam errasse probabitur, nec haereticis dogmatibus depravata succubuit, sed, ut ab exordio fidei Christiane percipit ab auctoribus suis, Apostolorum Principibus, illibata sine tenus permanet, secundum ipsius Domini Salvatoris divinam pollicitationem, quam suorum discipulorum Principi in sacris Evangelis satus est: „ Petre, Petre, ecce sathan expetivit, &c. „

Hac infallibili auctoritate fretus Agatho fidei regulam, cum laudata epistola, sextae Synodi Patribus misit, nec istius Synodi iudicio submisit; quin potius mandavit Legatis suis, ne quid addere praesumerent, ne quid minuere, aut immutare ab ea sententia, & definitione fidei, quam ab Apostolica Sede secum detulerant.

Nec est quòd quispiam dicat, Agathonis, utpote Romani Pontificis, velut in propria causa, idoneum non esse testimonium. Cum praerogativa Sedes Apostolica non tam sint propria causa Romanorum Pontificum, quam causa Christi, cujus Vicarii sunt; imò causa communis Ecclesiae Catholicae. Apostolicae quippe Sedes, seu Petri auctoritas, Catholicae Ecclesiae fundamentum est, Do-

mino testificante: Tu es Petrus, & super hanc Petram, &c. *Sed & privilegia Sedis Apostolicæ (ut ait Nicolaus I. epistolâ 30.) armati sunt contra omnes impetum pravitatum, & munimenta, atque documenta Domini Sacerdotum, & omnium prorsus, qui in sublimitate consistunt; imò cunctorum, qui ab usdem Potestatibus diversis afficiuntur incommotis.* Epistolâ verò 32. eadem privilegia, totius Ecclesiæ re-media vocat, necnon regmina totius Ecclesiæ Catholicæ. In causâ verò Christi totiusque Ecclesiæ Catholicæ, Romanos Pontifices æquè idoneos testes esse, quàm Concilia Oecumenica, soli negant hæretici.

552 Propterea sexta Synodus Generalis supra-dicta Agathonis epistola, velut fidei regulæ, se submisit. Cùm enim perfecta esset laudata ipsius epistola in Concilio, & ab Imperatore Christianissimo rogarentur illic universi, nùm suggestionibus ejus contentirent toto animo? Primus Georgius, Constantinopolitanus Antistes, abjectâ contrariâ (quam antè defenderat) Monothelicâ hæresi, professus est, toto se animo illi consentire, amplectique sententiam Sedis Apostolicæ. Post quem & cæteri Episcopi omnes surgentes, in hæc & similia verba pro se qui que responderunt: *Suggestiones directas à Patre nostro Agathone... tamquam à Spiritu sancto dictatas per os sanctissimi ac beatissimi Principis Apostolorum Petri, prædico, & digno ter Beatissimi Agathonis scriptas suscipio, & amplector, & ita credo.* Macharium autem, Antiochenum Patriarcham, dictæ Agathonis sententiæ pertinaciter reluctantem, ut novum Dioscorum, una cùm Stephano ejus discipulo, hæreticos pronuntiarent, & ab omni Episcopali, sacerdotalique honore alienos, anathemati subjecerunt.

553 Anno 868. obiit prænominatus Nicolaus I. Ipse epist. 9. ad Michachem Imperatorem: *Non dicatis, non egisse vos in causa pietatis Romana Ecclesiæ, quæ collecta Concilia suâ auctoritate firmat, suâ moderatione custodit. Unde quedam eorum, quia consensum Romani Pontificis non habuerunt, valetudinem perdididerunt... Quomodo non egeat qualibet Synodus Romana Sedis? quando in Ephesino Latrocínio, cunctis Præsulibus, & ipsis quoque Patriarchis prolabantibus, nisi Magnus Leo (imitator scilicet illius Leonis de quo scriptum est: *Veni Leo de tribu Juda*) divinitus excitatus, os aperiens, totum orbem, & ipsos quoque Augustos concuteret, & ad pietatem commoveret, religio Catholica penitus corrumpset.... Nos pro Patribus (Petro & Paulo).... constituti (licet indigni...) Principes super omnem terram, id est super universam Ecclesiam.... Proinde.... non Nicæna, non denique ulla Synodus quidquam Romana contulit Ecclesiæ privilegia, quæ in Petro noverat eam totius jura potestatis pleniter meruisse, & cunctarum Christi omnium regimen accepisse.*

554 Anno 1050. Leo IX. epist. I. ad Mi-

chaëlem, Patriarcham Constantinopolit. *Dei Filio dicente ad Petrum: "Simon, ecce satan expetivit vos.... ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, &c." Erit quisquam tanta dementia, qui orationem illius, cujus velle est posse, audeat in aliquo vacuum putare? Nonne à Sede Principis Apostolorum, Romanâ videlicet Ecclesiâ, tam per eundem Petrum, quàm per successores reprobata, convulsa, atque expugnata sunt omnium hæreticorum commenta, & fratrum corda in fide Petri, quæ hætenus nec defecit, nec usque in finem deficiet, sunt confirmata? Et c. 32. Romana Ecclesiæ fides, per Petrum adificata, nec hætenus defecit, nec deficiet in secula, Christo ejus Domino rogante pro ea, sicut testatur sub ipsa passione sua: "Ego rogavi pro te Petre, &c." Quo dicto demonstravi fidem fratrum vario defectu periculandam, sed inconcussa, & indeficiente fide Petri, velut firmæ anchoræ subsidio figendam... Quod nec negat, nisi qui evidenter hæc ipsa verba Veritatis impugnat. Quia... sicut cardo immobilis permanens, ducit & reducit ostium, sic Petrus, & sui successores liberum de omni Ecclesiâ habent judicium, cùm nemo debeat eorum dimovere statum, quia summa Sedes à nemine judicatur. Nimirum ut ait epist. ad Petrum Antiochenum, solus ille est Petrus, pro quo, ne deficeret ejus fides, Dominus & Salvator asserit, se orasse, dicens: "Simon, ecce satan, &c." Quæ venerabilis & efficax oratio obtinuit, quod hætenus fides Petri non defecit, nec defectura creditur in throno illius in seculum factis, sed confirmabit corda fratrum, variis concutienda fides periculationibus.*

Anno 1075. vitâ functus Gregorius VII. 555 postquam in Dictatu suo Can. 18. declaravit, quod sententia Papæ à nullo debet retractari, & ipse sententias omnium solus retractare potest. Quodque Romana Ecclesiæ nunquam erravit, nec in perpetuum (Scripturâ testante) errabit: L. 3. epist. 18. Apostolica (inquit) Sedes.... Deo gubernante, firma permanit ab ipsis primordiis, eoque iuente, illabata perpetuo permanebit, testante eodem Domino: „ Ego rogavi pro te Petre, &c.

Anno 1085. Bertholdus de Concilio loquens Quintileneburgensi, narrat quod cùm in eo omnes juxta suum ordinem confedisent, probata sunt in medium decreta SS. Patrum de Primatu Sedis Apostolicæ, quod nulli unquam liceat ejus judicium retractare (seu reformare) quod de totius Synodi professione laudatum & confirmatum est.

Anno 1114. Ivo Carnotensis epist. 8. 557 loquens de judicio quodam prolato ab Urbano II. sic loquitur: Cujus judicii & Constitutionibus obviare, est hæretica pravitas notam incurvere.

Eodem circiter anno Adalbertus, Archiepiscopus Moguntinus, epist. 23. ad Ecclesiam Herbipolensem, Noveris (inquit) pro certo Dilectio vestra, nos id ratum habere,

quod Romana sanxit & determinavit auctoritas, cuius terminos nec debemus, nec volumus transire: quia haereticum esse constat, quisquis Romana Ecclesia, etiam in tam justo iudicio non concordat.

559 Circa annum 1140. S. Bernardus epist. ad Innoc. II. Oportet ad vestrum Apostolatam referre pericula quaque & scandala emergentia in regno Dei, ea praesertim que de fide contingunt. Dignum quippe arbitror, ibi resarciri damna fidei, ubi non possit fides detrimentum pati.

560 Anno 1216. mortuus Innocentius III. l. 2. epist. 198. ad Patriarcham Constantinop. Pro Petro (inquit) Dominus se orasse fatetur. . . . Ego rogavi pro te, &c. . . . ex hoc immens manifestè, quod successores ipsius à fide Catholica nullo unquam tempore deviant, sed revocarent magis alios, & confirmarent etiam hesitantes.

561 Anno 1274. ad beatam vitam transierunt S. Thomas Aquinas, & S. Bonaventura, quorum ille 2. 2. q. 1. a. 10. dicit quod ad auctoritatem Summi Pontificis pertinet finaliter (si finaliter: ergo irreformabiliter) determinare ea que sunt fidei. . . . Unde & Dominus Luc. 22. Petro dixit. . . . Ego pro te rogavi, Petre, ut non deficiat fides tua. . . . Et huius ratio est, quia una fides debet esse totius Ecclesie. . . . Quod servari non posset, nisi questio de fide exorta, determinetur per eum qui toti Ecclesie praesit, ut sic ejus sententia à tota Ecclesia firmiter teneatur. Et ideo ad solam auctoritatem Summi Pontificis pertinet nova editio Symboli, sicut & omnia alia que pertinent ad totam Ecclesiam, ut congregare Synodum Generalem, &c.

562 S. Bonaventura verò in Breviloquio 6. p. c. 3. Summi Pontificis infallibilitatem firmat hoc argumento: quia alias Synagoga felicior fuisset, quam Ecclesia: quia illa habebat unum summum Pontificem, qui omnes discordias poterat terminare, ut patet ex Deuteronomio c. 17.

563 Circa idem tempus Augustinus Triumphus l. de potest. Eccles. q. 10. Si aliqua sunt dubia, & obscura in fide, ad Papam pertinet interpretari, & determinare; post cujus determinationem haereticum esset contrariam pertinaciter asserere.

564 Anno 1287. Petrus Alliacenensis, Cancellarius Parisiensis, Episcopus Cameracensis, & Cardinalis, suo & Universitatis Parisiensis nomine loquens Clementi VII. Firmiter tenemus. . . . quod S. Sedes Apostolica est illa Cathedra Petri, super quam fundata est Ecclesia. . . . de qua Sede in persona Petri Apostoli in ea sedentis dictum est: . . . Petre, rogavi pro te, ut non deficiat fides tua.

565 Anno 1418. Martinus V. in Constitutione edita in Concilio Constant. declaravit, quod nulli fas est à supremo Iudice, videlicet Apostolica Sede, seu Romano Pontifice, Jesu Christi Vicario in terris, appellare (igitur Su-

periolem non habet, à quo iudicium ipsius reformari queat) aut illius iudicium in causis fidei, qua tamquam majores ad ipsum, & Sedem Apostolicam deferenda sunt, declinare.

Anno 1439. Bessarion Patriarcha Constantinopolit. in epistola encyclica ad omnes Archiepiscopos, & Episcopos sui Patriarchatus sic loquitur: Si Doctorem nostrorum libros evolueritis, invenietis Romanam Ecclesiam supra ceteras omnes potestatem habere, & ita universa praesse Ecclesie, ut absque ejus auctoritate nulla proferri Ecclesiastica questio solvi, nullum dogma concludi possit. Hac est qua fidem Petri tenet, & praeicat: haec sola est, adversus quam porta inferi non praevalent.

Circa idem tempus S. Bernardinus Senensis (qui obiit anno 1444.) p. 3. serm. 3. sic habet: Cum Papa sit Christi Vicarius, & gerat vicem Dei in terris. . . . ipso approbante aliquid, & nos approbare debemus; imò ipsius sententia est magis standum, quam totius mundi. Magis ergo quam Concilii Generalis.

Anno 1519. Theologica Facultas Lovaniensis iussu Caroli V. Imperatoris edidit Confessionem Catholicam, triginta duobus articulis comprehensam, quorum vigesimus secundus habet: Firmam fide tenendam est, unam esse in terris veram atque Catholicam Christi Ecclesiam, eamque visibilem, que ab Apostolis fundata, in hanc usque nostram aetatem perdurans, retinet, & suscipit quicquid de fide & religione tradidit, tradit, & traditura est Cathedra Petri, super quam ita à Christo sponso suo est aedificata, ut in his qua fidei sunt, & religionis, errare non possit: utique propter istius Cathedrae indefectibilitatem, cui omnes obedire tenentur, uti declarat art. 23. Unde art. 25. addit, quod certà fide tenenda sunt, non solum qua Scripturis expressè sunt prodita, sed etiam qua per traditionem Ecclesie Catholicae credenda accepimus, & qua definita sunt per Cathedram Petri, vel per Concilia Generalia legitime congregata. Non forent autem certà fide credenda, quae definita sunt per Cathedram Petri, si infallibiles non forent definitiones ipsius.

Anno 1626. in Synodo Parisiensi art. 137. sub titulo: *Advis de l'Assemblée du Clergé de France à Messieurs les Archevêques & Evêques de ce Royaume*, extat decretum tenoris sequentis: Hortamur Episcopos omnes, ut sacram Apostolicam Sedem, &c. ut supra num. 505.

Denique assertio de infallibilitate Summi Pontificis in decidendis fidei controversiis communissimè defenditur à Doctoribus Hispanis, Italis, Germanis, Belgis, &c. eamque disertissimè tradit vel ipse Jansenius Iprensis ad illa verba Christi Luc. 22. *Rogavi pro te Petre, ut non deficiat fides tua*. Eam denique omnes penè totius Christianitatis provinciae docent. Omnes etiam penè Universitates.

Nam

571 Nam auctoritas infallibilem sententiam in causis fidei pronuntiandi, est Romanis Pontificibus omnium Universitatum consensu acquisita, inquit anno 1662. Illustrissimus D. Petrus de Marca, nominatus Archiepiscopus Parisiensis, in observationibus supra Theſim 12. Decembris 1660. in Sorbona publicè defensionem, hanc utique: *Romanus Pontifex controversiarum Ecclesiasticarum est constitutus Judex à Christo, qui ejus definitionibus indeficientem fidem promissit.*

§. VI.

Eandem infallibilitatem digito volui ostendunt prerogative, quibus S. Petrus, & quilibet S. Petri in Romano Pontificatu successor, juxta S. Scripturam, & traditionem decoratur: quod utique sit Generalis Christi Vicarius, ab ipso cum plenitudine potestatis institutus. Quod sit Supremus, post ipsum, Ecclesie Monarcha. Quod sit Caput, Pastor, Judex, Pontifex, Rector, & Magister Ecclesie universalis.

572 Prærogativas istas Romano Pontifici juxta Scripturam & traditionem competere, sequentia Capita demonstrabunt. Si autem Romanus Pontifex sit Generalis Christi Vicarius, ab ipso cum plenitudine potestatis immediatè institutus, sequitur 1°. quod nulli subſit, nisi ei cujus vices gerit; quemadmodum Vicarius immediatus Imperatoris, vel Regis, nulli subest, nisi Imperatori, vel Regi, à quo vicariam potestatem accepit.

573 Sequitur 2°. quod usus potestatis ipsius, à nullo, nisi à Christo, præscribi, vel circumſcribi possit, nisi circumſcribendi, vel præscribendi potestatem Christus alicui perspicuè conceſſerit (cum ejus sit præscribere, vel circumſcribere usum potestatis, qui potestatem confert; nec censeatur alteri committere præscribendi, vel circumſcribendi potestatem, nisi id clarè exprimat) quodque proinde Apostolicæ potestatis usus per Canones humani juris circumſcribi non possit, sive restringi, & moderari.

574 Sequitur 3°. Romanum Pontificem à nullius (præterquam Christi) arbitrio & judicio pendere, in usu potestatis à Christo acceptæ. Neque enim habet à Christo potestatis plenitudinem, qui habet potestatem in suo usu ab alterius arbitrio vel judicio dependentem.

575 Sequitur 4°. in fidei quæſtionibus irreformabile esse Romani Pontificis judicium, independenter ab Ecclesie consensu. Si enim fidei controversias irreformabiliter judicare non posset, nisi dependenter ab Ecclesie consensu, in judicando non accepisset à Christo potestatis plenitudinem, ut proximè vidimus.

576 Similiter ex prerogativa supremi Eccle-

sie Monarchæ sequitur 1°. Romanum Pontificem non habere in Ecclesia superiorem, ne ipsum quidem Concilium. Quomodo enim Monarcha supremus, si superiorem habeat? Si Monarcha supremus, supremam habet auctoritatem. Ergo Concilium non habet majorem (cum non detur auctoritas major supremæ) sed nec habet parem (aliàs duplex esset suprema auctoritas in Ecclesia, quod esset occasio schismatis; nec minus monstruosum, & inconveniens, quam ejusdem corporis duplex supremum Caput) igitur habet minorem; ac proinde est infra.

Sequitur 2°. Romanum Pontificem esse irreformabilem. A nullo quippe reformari potest judicium supremi Monarchæ. Cum non habeat superiorem, à quo reformetur.

Sequitur 3°. usum potestatis ipsius moderandum non esse per Canones Conciliorum ad jus divinum vel naturale non pertinentium: siquidem Conciliorum potestate superior est suprema potestas supremi Ecclesie Monarchæ. Conciliorum tamen à se, vel Prædecessoribus suis confirmatorum Canones Romanus Pontifex lege naturali servare tenetur: cum Legislator, etiam supremus, legibus à se latis quoad vim directivam se conformare teneatur, uti probavimus l. i. c. 23.

Quartò, ex eo quod Romanus Pontifex sit Caput, Pastor, Judex, Rector, & Magister Ecclesie universalis, sequitur ipsum esse Caput, Pastorem, Judicem, Rectorem, & Magistrum Concilii Oecumenici, Ecclesiam universalem representantis. Ex quo concluditur 1°. ipsum esse supra, non infra Concilium: cum Caput sit supra, non infra reliquum corpus; Pastor supra, non infra gregem; Judex & Rector supra, non infra Communitatem, quam judicat & regit; Magister supra, non infra discipulum, Evangelio teste, *non est discipulus supra Magistrum.*

Concluditur 2°. ipsius judicium irreformabile non esse per Concilium: cum judicium superioris irreformabile non sit per Judicem inferiorem.

Concluditur 3°. ipsum in fidei definitionibus, toti Ecclesie propositis, independenter à Concilio generali, seu Ecclesie universalis consensu, inerrabile esse. Si enim errare posset, tota Ecclesia, quæ ipsius definitiones sequi tenetur, ipsumque Concilium Oecumenicum posset errare. Cum firmum esse nequeat ædificium, cujus caducum est fundamentum. Nec fundamentum habeat firmitatem dependenter ab ædificio; sed ædificium dependenter à fundamento: atque adeo Ecclesia & Concilium Oecumenicum dependenter à Romano Pontifice, non contrà. Unde Petro & successoribus Salvator non dixit: *Confirmare à fratribus; sed, confirma fratres tuos,*

582 Concluditur 4°. quòd si Romanus Pontifex sit Judex & Pastor Ecclesiae universalis, Pastor est & Judex Christianorum omnium, prout Catholici omnes fatentur. Igitur Pastor est & Judex, etiam ipsorum Imperatorum & Regum : utpote qui ex eo quòd Reges sint, non desinunt esse oves Christi, Ecclesiaeque filii, ac subditi. Quod nullus negare potest, nisi velit eos hædis, seu reprobis aggregare, quod abest. Si filii sunt, extra disciplinam non sunt, Apotolo ad Hebr. contestante, *quis filius, quem non corripit Pater?* Si oves, subjacent directioni & correctioni Pastoris, cui à Christo dictum est, *pasce oves meas, pasce agnos meos.* Esse namque de grege Christi, & non subijci directioni & correctioni Pastoris, à Christo Domino super ovile suum constituti (citra specialem à Christo exemptionem, quæ nulli concessa legitur) perspicua contradiçtio est.

583 Concluditur 5°. fieri quidem posse quòd Romanus aliquis Pontifex in fide personaliter erret (fortè enim Honorius & Liberius errarunt) fieri tamen non posse quòd Sedes Apostolica, Ecclesiaeque Romana in fide erret, vel universalem Ecclesiam errare faciat, aliquid fidei contrarium, velut fidei articulum proponendo. *Hæc enim Apostolica Christi Ecclesia (Romana scilicet) per omnipotentis Dei gratiam (inquit Agatho Papa in fidei suggestionem) à tramie Apostolica traditionis nunquam errasse probabitur, nec hereticis pravitatibus depravata succubuit.* Et ut Nicolaus I. epist. 8. ad Michaël. Imperat. *Quod Deus statuit, firmum, validumque consistit. . . Privilegia istius Sedis, vel Ecclesie, perpetua sunt, divinius radicata, atque plantata. Nonne à Sede Principis Apostolorum, Romanâ videlicet Ecclesiâ . . . reprobata & convulsa atque expugnata sunt omnium hereticorum commenta, & fratrum corda in fide Petri, que hactenus non defecit, nec usque in finem deficiet, sunt confirmata?* ait Leo IX. epist. 1. ad Michaël. Patriarch. Constantinop.

CAPUT XLII.

Ex Scriptura & traditione demonstratur, S. Petrum, Petrique in Romano Pontificatu successores, esse Generales Christi Vicarios, ab ipso cum plenitudine potestatis immediate institutos.

584 **U**Ni quippe Petro, qui dixerat : *Tu es Christus Filius Dei vivi,* Christus Matth. 16. immediate dixit : *Beatus es Simon Barjona, quia caro & sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus . . . & ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hæc petram aedificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prevalebunt adversus eam. Et tibi dabo claves regni caelorum, & quodcumque ligaveris super terram, erit li-*

gatum & in calis, & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in calis. Luc. 22. *Confirma fratres tuos. Joan. 2. Simon Joannes pasce agnos meos . . . pasce oves meas.*

Ipsi ergo immediate commisit vices suas in officio pascendi, & regendi ovile suum, & Ecclesiam; eumque in finem ipsi dicit plenitudinem potestatis ad hoc necessaria, prout significant verba ista, *quodcumque ligaveris, &c.* Istamque potestatem voluit esse post ipsum supremam, sive regiam, & monarchicam, à quocumque alio independentem, præterquam ab istius potestatis collatore. Cùm (ad id significandum) supremas regni sui claves ei promiserit, dum absolute, & illimitate dixit : *Tibi dabo claves regni caelorum.* Illimitata quippe promissio, & traditio clavium regni, symbolum est supremæ, seu regie in regnum caelorum, seu Ecclesiam potestatis : cùm ad eum absolute & illimitate spectent claves regni, civitatis, &c. ad quem spectat suprema civitatis, vel regni potestas, sive ad quem spectat summum imperium admittendi, vel inde excludendi quos justa vult de causa : ideòque hujusmodi traditio clavium, optime designatur traditio dictæ potestatis; sicut traditione clavium civitatis, in manus victoris, humano more designatur deditio civitatis; sicut etiam Isa. 22. promissione clavium domus David, factâ Eliacim filio Helciae, promissa intelligitur suprema potestas in domo David, sive in templo Salomonis, cùm dicitur : *Et dabo clavem domus David super humerum ejus, & aperiet, & non erit qui claudat, & claudet, & non erit qui aperiat.* Ipsaque suprema Christi potestas in Ecclesiam suam, Apocalypsis 3. designatur his verbis : *Qui habet clavem David, & nemo claudit, & claudit, & nemo aperit.*

Sicque allata Christi verba communis sanctorum Patrum traditio semper intellexit. Propterea namque Arnobius in Psal. 138. sic ait : *Jesus Christus dicebat : Ego sum Pastor bonus, & sequuntur me oves meae. Hoc ergo nomen sanctum, & ipsius nominis potestatem, post resurrectionem suam Petro commisit, & negatori suo, hanc quam solus habuit, tribuit potestatem.* Habuit autem supremam : si ergo hanc tribuit, quam solus habuit, tribuit supremam.

Propterea etiam Cyrillus in libro Theaurorum (apud S. Thomam lib. 1. contra error. Græc. c. 32.) *Apostoli (inquit) in Evangelis & Epistolis affirmaverunt in omni doctrina Petrum esse loco Dei.* Et iterum ibidem : *Sicut Christus accepit à Patre sceptrum Ecclesie Genium & Israël, & plenissimam potestatem; sic & Petro, & successoribus plerisque commisit, & nulli alii, quam Petro, Christus quod suum est plenum, sed ipsi soli dedit.* Verba tamen ista hodie non inveniuntur in S. Cyrillo. Chrysostomus (apud eundem S. Thomam ibidem) *Filius quæ Patris est, & ipsius*